

تهیه و تنظیم	دفتر حمایت و پشتیبانی امور پژوهش و فناوری کارگروه HSE
ویراست	۱۸
تاریخ	۹۴/۱۰/۰۶

۱۳۹۴/۱۰/۰۹
۲۱۲۲۴۸۷

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

معاونت پژوهش و فناوری

دفتر حمایت و پشتیبانی امور پژوهش و فناوری

تادمجید آنا بیستگاه های علمی ایران

" دستورالعمل اجرایی شورای نظام ایمنی، سلامت و محیط زیست

آزمایشگاهها و کارگاهها "

دفتر حمایت و پشتیبانی امور پژوهش و فناوری

دی ماه ۱۳۹۴

فرم مشخصات سند

عنوان سند: دستورالعمل اجرایی شورای نظام ایمنی، سلامت و محیط‌زیست آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌ها

تاریخ سند:

شماره سند:

تهیه کننده: دفتر حمایت و پشتیبانی امور پژوهش و فناوری

دستورالعمل اجرایی شورای نظام ایمنی، سلامت و محیط‌زیست آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌ها با استناد به بند ۱ سیاست‌های کلی علم و فناوری ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری و همچنین، سیاست‌ها و رویه‌های موجود در قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مصوب ۱۳۸۳/۵/۱۸ مجلس شورای اسلامی تدوین و جهت اجرا و اقدام به دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی و فناوری ابلاغ می‌شود.

تصویب کننده:

وحید احمدی
معاون پژوهش و فناوری

مقدمه:

برقراری نظام ایمنی، سلامت و محیط زیست در محیط‌های آزمایشگاهی و کارگاهی دانشگاه‌ها، مراکز آموزشی، پژوهشی و فناوری جهت حفظ ایمنی و سلامت استفاده‌کنندگان از خدمات آزمایشگاهی و کارگاهی و همچنین شاغلین در آن بخش جزو الزامات قانونی هر موسسه می‌باشد. لذا، به منظور اجرای سیاست‌ها فوق، جهت ایجاد محیطی ایمن و سالم در آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌های دانشگاه‌ها، مراکز آموزشی، پژوهشی و فناوری، شورای نظام ایمنی، سلامت و محیط زیست به شرح جزییات ذیل طرح می‌گردد:

ماده ۱- تعاریف

مؤسسه: منظور از مؤسسه دانشگاه‌ها، مراکز پژوهشی، مؤسسات آموزش عالی و پارک‌های علم و فناوری می‌باشد.
شورا: شورای ایمنی، سلامت و محیط زیست آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌ها که از این به بعد به اختصار شورا نامیده می‌شود.
HSE: منظور ایمنی، سلامت و محیط زیست می‌باشد.

ماده ۲- هدف

ارتقای ضریب ایمنی، سلامت و محیط زیست (HSE) فعالیت‌های تحقیقاتی متنوع و اهتمام در جهت جلوگیری و پیشگیری از خطرات احتمالی ناشی از انجام آزمایش‌های مختلف فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیکی و حفظ بهداشت و سلامت افراد و محیط زیست با به‌کار بستن شیوه‌های علمی و استانداردهای لازم در سطح ملی و بین‌المللی در آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌های مؤسسات.

ماده ۳- وظایف شورای ایمنی، سلامت و محیط زیست

- ۱-۳. تدوین و تصویب دستورالعمل‌های مرتبط برای بخش‌های تابعه مؤسسه،
- ۲-۳. تدوین و راه اندازی دوره‌های آموزشی ایمنی، بهداشت و محیط زیست برای گروه‌های مختلف مؤسسه متناسب با فعالیت‌ها اجرایی آنها،
- ۳-۳. صدور گواهینامه دوره‌های آموزشی،
- ۴-۳. نظارت بر اجرای آیین‌نامه‌های مصوب شورا و نظارت مستمر،
- ۵-۳. انجام امور مربوط به ارتقای مؤسسه در زمینه‌های ایمنی، بهداشت و محیط زیست،
- ۶-۳. تأیید ساختار فیزیکی آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌های جدید از نظر رعایت اصول HSE قبل از شروع فعالیت در آن آزمایشگاه،
- ۷-۳. تأیید و بررسی برنامه‌های آموزشی و پژوهشی مؤسسه از لحاظ رعایت دستورالعمل‌ها و الزامات مربوط به دوره‌های نظام HSE و سنجش توانمندی ورود به آزمایشگاه و کارگاه،
- ۸-۳. تصویب اعتبارات برای اجرای نظام HSE در مؤسسه،
- ۹-۳. تعیین فواصل زمانی مناسب جهت بررسی دوره‌ای سلامت کارکنان شاغل در آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌ها.

ماده ۴- ترکیب اعضاء شورای ایمنی، سلامت و محیط زیست در دانشگاهها

- ۱-۴. رئیس مؤسسه (رئیس شورا)،
- ۲-۴. معاون پژوهش و فناوری (نایب رئیس شورا)،
- ۳-۴. معاون آموزشی،
- ۴-۴. معاون اداری، مالی،
- ۵-۴. رئیس آزمایشگاه مرکزی (دبیر شورا)،
- ۶-۴. رئیس پارک علم و فناوری (در صورت وجود)،
- ۷-۴. روسای دانشکده‌های مربوطه،
- ۸-۴. رئیس حراست مؤسسه،
- ۹-۴. معاون دانشجویی،
- ۱۰-۴. دو نفر از صاحب نظران در حوزه ایمنی، سلامت و محیط زیست (HSE) (با معرفی معاون پژوهش و فناوری و حکم ریاست شورا)،
- ۱۱-۴. کارشناس ایمنی، حفاظت فنی و بهداشت حرفه‌ای (با معرفی معاون پژوهش و فناوری و حکم ریاست شورا)،
- ۱۲-۴. یک نفر از روسای موسسات پژوهشی درون دانشگاهی (در صورت وجود).

ماده ۵- ترکیب اعضاء شورای ایمنی، سلامت و محیط زیست در واحدهای پژوهشی

- ۱-۵. رئیس مؤسسه (رئیس شورا)،
- ۲-۵. معاون پژوهش و فناوری (نایب رئیس شورا)،
- ۳-۵. معاون آموزشی (در صورت وجود)،
- ۴-۵. معاون اداری، مالی،
- ۵-۵. رئیس آزمایشگاه مرکزی (دبیر شورا)،
- ۶-۵. روسای پژوهشکده‌های مربوطه،
- ۷-۵. رئیس حراست مؤسسه،
- ۸-۵. معاون دانشجویی (در صورت وجود)،
- ۹-۵. دو نفر از صاحب نظران در حوزه ایمنی، سلامت و محیط زیست (HSE) (با معرفی معاون پژوهش و فناوری و حکم ریاست شورا)،
- ۱۰-۵. کارشناس ایمنی، حفاظت فنی و بهداشت حرفه‌ای (با معرفی معاون پژوهش و فناوری و حکم ریاست شورا).

ماده ۶- ترکیب اعضاء شورای ایمنی، سلامت و محیط زیست در پارک‌های علم و فناوری

- ۱-۶. رئیس مؤسسه (رئیس شورا)،
- ۲-۶. معاون پژوهش و فناوری (نایب رئیس شورا)،
- ۳-۶. معاون اداری، مالی،

۴-۶. رئیس آزمایشگاه مرکزی (دبیر شورا)،

۵-۶. حداقل ۳ و حداکثر ۵ تن از روسای شرکت‌های داخل پارک،

۶-۶. رئیس حراست مؤسسه،

۷-۶. دو نفر از صاحبانظران در حوزه ایمنی، سلامت و محیط زیست (HSE) (با معرفی معاون پژوهش و فناوری و

حکم ریاست شورا)،

۸-۶. کارشناس ایمنی، حفاظت فنی و بهداشت حرفه‌ای (با معرفی معاون پژوهش و فناوری و حکم ریاست شورا).

ماده ۷- وظایف و اختیارات رئیس شورای ایمنی، سلامت و محیط‌زیست

۱-۷. پیگیری مصوبات شورا در هیات رئیسه،

۲-۷. پیگیری و تأمین اعتبارات مورد نیاز،

۳-۷. صدور احکام اعضای شورا،

۴-۷. نظارت بر اجرای مصوبات شورا،

۵-۷. عزل و نصب اعضای شورا.

ماده ۸- وظایف دبیر شورای ایمنی، سلامت و محیط‌زیست

۱-۸. تهیه و پیشنهاد دستورالعمل‌های لازم نظام ایمنی، سلامت و محیط زیست (HSE) و ارائه آن به شورا،

۲-۸. تدوین برنامه آموزش نیروی انسانی مرتبط با آزمایشگاه‌ها، اعم از نیروهای خدماتی، تکنسین‌ها، کارشناسان،

دانشجویان و اعضای هیأت علمی و ارائه آن به شورا،

۳-۸. تهیه برنامه مناسب جهت نظارت و ارزیابی ایمنی، سلامت و محیط‌زیست (HSE) مؤسسه برطبق

استانداردهای مصوب،

۴-۸. هماهنگی با سازمان‌های محیط زیست، شهرداری، آتش‌نشانی، استاندارد و ... به منظور ارتقای ایمنی،

سلامت و محیط‌زیست (HSE) در آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌ها،

۵-۸. برنامه‌ریزی و هماهنگی لازم با سازمان‌های بین‌المللی جهت اخذ گواهینامه معتبر در ایمنی، سلامت و

محیط‌زیست (HSE) مطابق نظر شورا،

۶-۸. پیگیری و اجرای مصوبات شورا و ارائه گزارش،

۷-۸. تدوین برنامه‌های مربوط به ایمنی، سلامت و محیط‌زیست (HSE) مؤسسه و ارائه آن به شورا،

۸-۸. مستندسازی،

۹-۸. ارسال گزارش عملکرد شورا به ستاد شبکه شاعا مستقر در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری،

۱۰-۸. برنامه ریزی جهت امحاء یا تصفیه پسماندهای آزمایشگاهی.

ماده ۹- نحوه برگزاری جلسات شورای ایمنی، سلامت و محیط‌زیست

۱-۹. جلسات شورا حداکثر هر ۴ ماه یکبار برگزار می‌شود،

۲-۹. جلسات با حضور حداقل دو سوم اعضای رسمیت یافته و کلیه موارد با اکثریت آراء به تصویب می‌رسد،

تبصره ۱: در مواقع ضروری با پیشنهاد دبیر شورا جلسه اضطراری تشکیل خواهد شد .

ماده ۱۰- دوره فعالیت شورای ایمنی، سلامت و محیطزیست

۱-۱۰. هر دوره فعالیت شورا ۴ سال می‌باشد،

۲-۱۰. عضویت مجدد اعضاء در دوره‌های بعد بلامانع است،

۳-۱۰. در پایان هر دوره بنا به پیشنهاد معاون پژوهش و فناوری مؤسسه، احکام اعضاء جدید شورا توسط رئیس مؤسسه صادر می‌شود.

تبصره ۲: در صورت استعفا و یا غیبت غیرموجه هر یک از اعضاء شورا در جلسات (به تعداد ۳ جلسه تداومی و یا ۵ جلسه متناوب) فرد جدید جایگزین وی خواهد شد.

ماده ۱۱- دبیرخانه شورای ایمنی، سلامت و محیطزیست در معاونت پژوهش و فناوری مؤسسه مستقر می‌شود.

ماده ۱۲- مسئولیت نظارت و اجرای این دستورالعمل با رئیس مؤسسه می‌باشد.

این دستورالعمل اجرایی در ۱۲ ماده و ۲ تبصره در تاریخ --- تصویب و تایید گردیده است، اجرای این دستورالعمل از تاریخ تصویب در کلیه مراکز آموزشی، پژوهش و فناوری لازم الاجرا می‌باشد.

